

Седма рамкова програма (7РП)

ЕСНИ- ПРИЛОЖЕНИЕ II – Няколко бенефициера

Помощ за гранични изследвания

ОБЩИ УСЛОВИЯ

II.1 Определения	2
ЧАСТ А - ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТА	4
РАЗДЕЛ 1 – ОБЩИ ПРИНЦИПИ	4
II.2 Организация на бенефициерите и роля на главния бенефициер	4
II.3 Специални задължения за изпълнение от всеки бенефициер	6
II.3 bis) Специални задължения за изпълнение за главния изследовател	8
РАЗДЕЛ 2 – ДОКЛАДВАНЕ И ПЛАЩАНИЯ	10
II.4 Доклади 10	
II.5 Одобряване на доклади, срокове за плащания	12
II.6 Начини на плащане	14
РАЗДЕЛ 3 – ИЗПЪЛНЕНИЕ	15
II.7 Възлагане на подизпълнители	15
II.8 Суспендиране на проекта	15
II.9 Поверителност	16
II.10 Съобщаване на данни за целите на оценяването, оценката на въздействието и стандартизацията	17
II.11 Информация, която се предоставя на държавите-членки или на асоциираните държави	18
II.12 Информация и комуникация	18
II.13 Обработване на лични данни	19
ЧАСТ Б - ФИНАНСОВИ РАЗПОРЕДБИ	20
РАЗДЕЛ 1 – ОБЩИ ФИНАНСОВИ РАЗПОРЕДБИ	20
II.14 Приемливи разходи по проекта	20
II.15 Определяне на преки и косвени разходи	21
II.16 Горни граници на финансиране	21
II.17. Приходи по проекта	22
II.18 Финансово участие на Общността.....	22
II.19 Лихви, натрупани от предварителното финансиране, предоставено от Комисията	23
РАЗДЕЛ 2 – ГАРАНЦИОНЕН ФОНД И ВЪЗСТАНОВЯВАНИЯ	23
II.20 Гаранционен фонд.....	23
II.21 Възстановяване и събиране	24
РАЗДЕЛ 3 – КОНТРОЛ И САНКЦИИ	25
II.22 Финансови одити и контрол.....	25
II.23 Технически одити и прегледи	26
II.24 Обезщетение за нанесени вреди	28
II.25 Финансови санкции.....	29
ЧАСТ В ПРАВА НА ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОБСТВЕНОСТ, ИЗПОЛЗВАНЕ И РАЗПРОСТРАНЯВАНЕ	30
РАЗДЕЛ 1 – ПРОИЗТИЧАЩИ ЗНАНИЯ	30
II.26 Собственост	30
II.27 Прехвърляне.....	30
II.28 Закрила 31	

II.29 Използване	32
II.30 Разпространяване	32
РАЗДЕЛ 2 – ПРАВА НА ДОСТЪП	33
II.31 Обхванати предходни знания.....	33
II.32 Принципи	33
II.33 Права на достъп за изпълнение или за нуждите на бъдещи дейности, свързани с проучвания.....	34
II.34 Права на достъп за използване, с изключение на използването им за нуждите на бъдещи дейности, свързани с проучвания.....	34
ЧАСТ Г ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ	35
II.35 Молби за изменения и прекратяване.....	35
II.36 Одобрение на измененията и прекратяване на споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ или на участието на бенефициери	37
II.37 Прекратяване на споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ или на участието на един или повече бенефициери по инициатива на Комисията	37
II.38 Финансово участие след прекратяване и други последици от прекратяването.....	39
II.39 Форсмажорни обстоятелства.....	40
II.40 Преотстъпване	41
II.41 Отговорност	41

II.1 Определения

1. „права на достъп“ означава лицензи и права за ползване на *произтичащи или предходни знания*;
2. „свързан правен субект“ означава всеки правен субект, който се намира под пряк или непряк контрол от даден *бенефициер*, или под същия пряк или непряк контрол, както *бенефициера*, като контролът може да се осъществява в която и да било от следните форми:
 - а) пряко или непряко участие, надвишаващо 50% от номиналната стойност на емитирания акционерен капитал на съответния правен субект, или мнозинството от правата на глас на акционерите или съдружниците на същия правен субект;
 - б) пряко или непряко притежание, фактическо или юридическо, на правомощия за вземане на решение в съответния правен субект.
3. „асоциирана държава“ означава трета държава, която е страна по международно споразумение, сключено с Общността, съгласно условията или на основание на което тя участва финансово, изцяло или частично, в Седмата рамкова програма;
4. „предходни знания“ означава информация, притежавана от *бенефициерите* преди тяхното присъединяване към настоящото споразумение, както и авторски права или други права на интелектуална собственост, свързани с тази информация, за които е подадено заявление преди тяхното присъединяване към настоящото споразумение, и която е необходима за осъществяване на *проекта* или за използване на *произтичащите знания*;
5. „разпространяване“ означава разкриването на *произтичащите знания* чрез всякакви целесъобразни средства, различни от онези, които произтичат от формалностите по

- тяхната защита, включително публикуването на *произтичащи знания* във всякакви медии;
6. „ЕСНИ“ означава Европейски съвет за научни изследвания, създаден по *специфичната програма „Идеи“*, която се състои от Научния съвет на ЕСНИ и специална структура за изпълнението;
 7. „*справедливи и разумни условия*“ означава подходящи условия, включително евентуални финансови условия, отчитащи специфичните обстоятелства на искането за достъп, например действителната или потенциална стойност на *произтичащите* или *предходните знания*, до които се иска достъп и/или обхвата, продължителността или други характеристики на планираното използване;
 8. „*произтичащи знания*“ означава резултатите, включително информация, създадени в хода на *проекта*, независимо от това дали подлежат на защита. Тези резултати включват права, свързани с авторското право; права върху дизайн; патентни права; правна закрила на сортовете растения; или подобни форми на правна закрила;
 9. „*Специфична програма Идеи*“ е специфичната програма „Идеи“ за дейности на *Общността* в областта на „гранични изследвания“, в изпълнение на 7РП;
 10. „*нередност*“ означава всяко нарушение на разпоредба на правото на *Общността* или всяко нарушение на задължение, произтичащо от действие или бездействие на *бенефициера*, което има или би имало за последица причиняване на вреда на общия бюджет на Европейските общности или на управляваните от тях бюджети чрез неоправдани разходи;
 11. „*главен бенефициер*“: означава *бенефициер*, който приема и назначава *главния изследовател*;
 12. „*главен изследовател*“: е лицето, което може да състави екип за изпълнение на *проекта* под негово научно ръководство;
 13. „*публичен орган*“ означава всеки правен субект, учреден като такъв съгласно националното право, както и международните организации;
 14. дадено юридическо лице се квалифицира като юридическо лице „с *нестопанска цел*“, когато се счита за такова съгласно националното или международното право;
 15. „*изследователска организация*“ означава юридическо лице, учредено като организация с *нестопанска цел*, която извършва научни изследвания или технологична развойна дейност като една от основните ѝ цели;
 16. „*МСП*“ означава микро, малки и средни предприятия по смисъла на Препоръка 2003/361/ЕО в редакцията от 6 май 2003 г.
 17. „*допълнително споразумение*“ означава споразумение, изисквано от *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ*, което покрива минимални договорни отношения между главния изследовател и бенефициера;
 18. „*екип*“: означава екип, който се състои от един главен изследовател и, според случая, други лица, членове на екипа;

19. „членове на екипа“ са изследователите, които участват в *проекта* под научното ръководство на *главния изследовател*,
20. „*трета държава*“ означава държава, която не е държава-членка;
21. „*използване*“ означава пряко или непряко използване на *произтичащи знания* за по-нататъшни изследователски дейности, различни от обхванатите от *проекта* или за разработване, създаване и пускане на пазара на продукт или процес, или за създаване и извършване на услуга;

ЧАСТ А - ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТА

РАЗДЕЛ 1 – ОБЩИ ПРИНЦИПИ

II.2 Организация на бенефициерите и роля на главния бенефициер

1. *Бенефициерите* се представляват пред *Комисията от бенефициера*, който приема и назначава *главния изследовател*, *главния бенефициер*, който е посредник при всякакви контакти между *Комисията* и *бенефициера*, освен при изключенията, предвидени в настоящото *споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ*.

2. *Финансовото участие на Общността в проекта* се изплаща на *главния бенефициер*, който го получава от името на *бенефициерите*. Изплащането на *финансовото участие на Общността на главния бенефициер* освобождава *Комисията* от задължението по плащания на даден *бенефициер*.

3. *Главният бенефициер* трябва:

- а) да сключи *допълнително споразумение* с *главния изследовател*, което да определя приложимото право за това *допълнително споразумение* и страната, в която следва да се уреждат спорове, възникнали във връзка с това *допълнително споразумение*. По-нататък следва да се определи, че *главният бенефициер* трябва да:
- i) помага на *главния изследовател* в управлението на *екипа* и да осигурява административна помощ на *главния изследовател*, в рамките на разумното, по-конкретно *що се отнася до*:
 - а. своевременност и точност на финансовата информация,
 - б. общо управление и отчетност на финансите,
 - в. консултация по вътрешни стратегии на *главния бенефициер* и политиката на *ЕСНИ* или на *Комисията*,
 - г. организацията на срещи по проекта, както и на общата логистика на *проекта*.
 - ii) да осигурява изследователска помощ на *главния изследовател* и *членовете на неговия екип* през цялото времетраене на *проекта* в съответствие с

приложение I, и по-конкретно що се отнася до инфраструктура, оборудване, продукти и други услуги, необходими за провеждането на изследванията;

iii) Да гарантира, че *главния изследовател* и *членовете на неговия екип* имат права на достъп на безвъзмездна основа до *предходни или произтичащи знания*, необходими за тяхната дейност по *проекта*, както е определено в приложение I;

iv) да гарантира адекватни договорни условия на *главния изследовател*, по-конкретно що се отнася до:

а. разпоредби за годишен отпуск, отпуск по болест и майчинство,

б. здравословни условия и безопасност на работното място,

в. обща система на социално осигуряване, като пенсионни права.

v) да гарантира необходимата научна автономност на *главния изследовател*, по-конкретно що се отнася до:

а. избора на *членове на екипа*, приети и назначени от *бенефициерите* или друго юридическо лице, като се имат предвид необходимите профили за извършване на проучването, както и подходящата реклама;

б. контрол на бюджета, що се отнася до използването му за постигане на научните цели;

в. компетентност за предаване на научни доклади в *Комисията*;

г. компетентност за публикуването като основен автор и покана към съавтори единствено към онези, които значително са допринесли за отчетената работа.

vi) да информира *главния изследовател* за всяко събитие засягащо изпълнението на проекта или водещо евентуално до прекъсването или приключването на *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ*;

vii) като съблюдава приложимото национално право и споразумението на *Комисията*, да прехвърли на новия *главен бенефициер* споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ, както и всяко предварително финансиране на споразумението, непокрито от искане за възстановяване на разходите, в случай че *главния изследовател* поиска прехвърлянето на *целия или част от проекта* на този нов *главен бенефициер*. *Главният бенефициер* трябва да предаде обосновано искане за изменение или да информира *Комисията* в случай че подлежи на прехвърляне.

б) управлява финансовото участие на *Общността* по отношение на разпределението му между бенефициерите и дейностите, в съответствие с настоящото *споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ* и решенията, взети от *бенефициерите*. *Главният бенефициер* гарантира, че всички съответни плащания към останалите *бенефициери* се извършват без неоснователно забавяне;

в) води регистрите и съставя финансови отчети, позволяващи по всяко време да се определи каква част от *финансовото участие на Общността* е била изплатена на всеки бенефициер за целите на *проекта*;

г) информира *Комисията* за разпределението на *финансовото участие на Общността* и за датата на трансферите към бенефициерите, когато това се изисква по силата на настоящото споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ или от страна на *Комисията*;

д) преглежда докладите с оглед проверка на съответствието със задачите на *проекта*, преди да ги предаде на *Комисията*;

е) наблюдава изпълнението от страна на бенефициерите на техните задължения съгласно настоящото споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ.

Главният бенефициер не може да възлага посочените по-горе задачи на подизпълнители.

4. *Бенефициерите* трябва да изпълняват следните задължения:

а) предоставят всички подробни данни, поискани от *Комисията* за целите на правилното управление на този *проект*;

б) да оказват на *главния изследовател* и на членовете на неговия екип необходимото съдействие за провеждане на работата, както е специфицирано в приложение I и да извършват всички необходими и разумни мерки, за да гарантират, че *проектът* се изпълнява в съответствие с реда и условията на настоящото споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ;

в) да приканват членовете на екипа да изпращат техните научни резултати на *главния изследовател* и да гарантират, че работата е извършена под научното ръководство на *главния изследовател*;

г) изпълняват *проекта* заедно и поотделно по отношение на *Общността*, в съответствие с рамката за научното управление, както е посочено в горния параграф;

д) приемат подходящи вътрешни правила в съответствие с разпоредбите на настоящото споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ, за да се гарантира ефективното изпълнение на *проекта*. Тези вътрешни правила се съставят под формата на писмено споразумение. Това писмено споразумение урежда, наред с другото, и следните въпроси:

- i. вътрешната организация на групата от бенефициери, включително процедурите за вземане на решения;
- ii. правилата относно разпространяване, използване и права на достъп;
- iii. разпределението на *финансовото участие на Общността*;
- iv. уреждане на вътрешни спорове, включително случаи на злоупотреба с правомощия;
- v. отговорност, обезщетения и уговорки за поверителност между бенефициерите.

II.3 Специални задължения за изпълнение от всеки бенефициер

Бенефициерът трябва:

а) да извършва определената работа, посочена в приложение I и да взема предвид специфичната роля на *главния изследовател*. Въпреки това когато това се налага за изпълнението на *проекта*, той може да възложи на трети страни изпълнението на определени елементи при условията, определени в член II.7 или в друга специална клауза от член 7. *Бенефициерът* може да използва средства, предоставени от трети страни, за да изпълни своята част от работата.

б) да гарантира, че всяко споразумение или договор във връзка с *проекта*, сключени между *бенефициера* и трета страна, съдържат разпоредби, че това трето лице, включително одиторът, изготвящ удостоверението за финансовите отчети или за методологията, не придобива права по отношение на *Комисията* съгласно настоящото споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ;

в) да гарантира, че обхватът на правата на *Комисията* и Сметната палата за извършване на проверки включва и правото да извършват всякакви подобни проверки или контрол по отношение на трета страна, чиито разходи се възстановяват изцяло или частично от *финансовото участие на Общността*, по същия ред и условия като посочените в настоящото споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ;

г) да гарантира, че условията, приложими по отношение на него съгласно членове II.4.5, II.10, II.11, II.12, II.13, II.14 и II.22, се прилагат и по отношение на трета страна, чиито разходи се считат за разходи по *проекта* в съответствие с разпоредбите на настоящото споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ;

д) да гарантира, че възложените му задачи са изпълнени точно и в срок;

е) да информира своевременно останалите *бенефициери* и *Комисията* чрез *главния бенефициер* относно:

- името/имената и основни данни на основното/ите лице/лица за връзка, което трябва да осигурява административна помощ за неговата работа, както и за всяка промяна в тази информация;
- всяко събитие, което може да има последици върху изпълнението на *проекта* и правата на *Общността*;
- всяка промяна в наименованието, адреса и законните му представители и всяка промяна във връзка с правното, финансовото, организационното или техническото му положение, включително смяна на контрола и, поспециално промяна на статута му в случай на *публични организации с нестопанска цел*, учебни заведения за средно и висше образование, *изследователски организации* и *МСП*;
- всяко обстоятелство, което има последици за условията на участие, посочени в *Правилата за участие*¹, *Финансовия регламент*² и

¹ Регламент (ЕО) № 1906/2006 на Европейския парламент и Съвета от 18 декември 2006 г., ОВ L 30.12.2006 г., стр. 1.

² Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета от 25 юни 2002 г., ОВ L 248, 16.9.2002 г., стр. 1, последно изменен с Регламент (ЕО, Евратом) № 1995/2006 на Съвета от 13 декември 2006 г. (ОВ L 390, 30.12.2006 г., стр. 1) и последващи изменения.

Правилата за прилагане³ или за други изисквания по споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ; по-специално в случаите, когато някое от условията за допустимост престане/ат да е/са налице през времетраенето на проекта.

ж) да предоставя на *Комисията*, включително на Европейската служба за борба с измамите (ОЛАФ) и на Сметната палата, цялата поискана в рамките на контрола и проверките информация;

з) да предприема всички необходими стъпки, за да избегне поемането на ангажменти, несъвместими с предвидените в настоящото *споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ* задължения и да информира останалите *бенефициери* и *Комисията* за всички неизбежни задължения, които могат да възникнат през времетраенето на *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ*, и които могат да имат отражение върху някое от задълженията му съгласно *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ*;

и) да гарантира, че спазва разпоредбите на нормативната уредба на държавните помощи;

й) да изпълнява *проекта* в съответствие с основните етични принципи;

к) да се стреми като се консултира с *главния изследовател* да насърчава равните възможности между мъже и жени при изпълнението на *проекта*;

л) да вземе предвид общите принципи на Препоръката на *Комисията* от 11 март 2005 г. относно Европейската харта за изследователи и Кодекса за поведение при подбора на изследователи, по-специално по отношение на условията на труд, прозрачност на процедурите по назначаване и развитието на кариерата на изследователите, назначени по *проекта*;

м) да вземе всички необходими предпазни мерки, за да се избегне всякакъв риск от конфликт на интереси, свързан с икономически интереси, политическа или национална ориентация, семейни или емоционални връзки, или друг вид интереси, които могат да окажат влияние върху безпристрастното и обективно изпълнение на *проекта*.

II.3 bis) Специални задължения за изпълнение за главния изследовател

Допълнителното споразумение трябва да определя следното:

1. *главният изследовател* трябва да:

а) предприеме всички необходими стъпки за ефективното наблюдение на научното и техническото изпълнение на *проекта*;

б) да отговаря за научните доклади и да допринася ефективно за управлението на финансовите доклади по *проекта*;

³ Регламент (ЕО, Евратом) № 2342/2002 на Комисията от 23 декември 2002 г., ОВ L 357, 31.12.2002 г., стр. 1, последно изменен с Регламент (ЕО, Евратом) № 1248/2006 (ОВ L 227, 19.8.2006 г., стр. 3) и последващи изменения.

в) своевременно да информира *главния бенефициер* за всяко събитие или промяна в условията, което би оказало влияние върху изпълнението на *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ, между които* и:

- планирано прехвърляне на *проекта* на нов *бенефициер*;
- всяка промяна в информацията, служила за основа за подписването на допълнителното споразумение, споменато в член 2 на *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ*;
- всяка промяна в информацията, послужила за основа при предоставянето на помощта на ЕСНИ;
- всяко лично основание, което би засегнало изпълнението на *проекта*.

г) да се спазват правилата за поверителност в съответствие с член II.9.

д) да се съобщава подкрепата от Общността за финансирането на ЕСНИ във всяка дейност свързана с разпространение на информация, като свързани публикации или други медии в съответствие с член II.12.

2. *главният изследовател* трябва да уважава правата на интелектуална собственост на *главния бенефициер по време на и след приключването на проекта*;
3. Ако *главният изследовател* е решил да прехвърли *проекта* или част от него на *главния бенефициер*, той/тя трябва да обясни писмено на *бенефициера* в каква степен ще се прехвърли *проекта*. Той/тя също трябва писмено да предложи на *главния бенефициер* начина на уреждане на прехвърлянето с новия *главен бенефициер*.
4. в случай на прехвърляне на *главния бенефициер*, *главният изследовател* трябва да представи на *новия главен бенефициер* декларация, в която се описват подробно резултатите от проведеното проучване до момента на прехвърлянето на *проекта* и той/тя следва да представи копие от тази декларация на *Комисията*.

РАЗДЕЛ 2 – ДОКЛАДВАНЕ И ПЛАЩАНИЯ

II.4 Доклади

1. С изключение на последния отчетен научен период, *главният изследовател*, и от името на *бенефициерите* представя на *Комисията* **периодичен научен доклад** за всеки отчетен период до 60 дни след края на всеки съответен период. Научният доклад трябва да информира *Комисията* за научния напредък на работата и трябва да включва постиженията и резултатите от *проекта*, като публикации и декларация за всяка значителна промяна в научната стратегия.
2. *Главният изследовател*, от името на *бенефициерите* представя на *Комисията* **окончателен научен доклад** до 60 дни след приключване на *проекта*. Научният доклад трябва да представя крайните резултати и заключения на *проекта*, да описва тяхното използване и разпространение, и да включва конкретни постижения, като публикации.
3. Научните доклади трябва да съдържат готова за публикуване част с подходящо качество, позволяващо директно публикуване. Тяхното представяне на *Комисията* показва, че докладите не съдържат поверителна информация.
4. *Бенефициерите* представят на *Комисията* **периодичен доклад за финансовото управление** за всеки отчетен период до 60 дни след края на всеки съответен период. Докладът включва:
 - i) обяснение за усвояването на средствата във връзка с проведената научна работа и,
 - ii) финансов отчет от всеки *бенефициер* заедно с обобщен финансов доклад, обединяващ в сбита форма поисканото финансиране от Общността за всички *бенефициери*, въз основа на информацията от приложение IV, предоставена от всеки *бенефициер*.
5. *Главният бенефициер* представя на *Комисията* доклад относно разпределението на *финансовото участие на Общността* между *бенефициерите*. Този доклад трябва да бъде представен 30 дни след получаване на окончателното плащане.
6. **Удостоверение за финансовите отчети** се представя при искания за междинни и окончателни плащания, когато сумата на финансовото участие на Общността, поискано от *бенефициера* под формата на възстановяване на разходи, е равна или по-голяма от 375 000 EUR, кумулирана с всички предходни плащания, за които не е представено удостоверение за финансовите отчети. Удостоверението трябва да бъде предадено под формата на подробно описание, заверено като достоверно от външен одитор (приложение V-a). Въпреки това за *проекти* с продължителност равна или по-малка от две години, удостоверението за финансовите отчети се представя само за искания за окончателни плащания, когато сумата на *финансовото участие на Общността*, поискано от *бенефициера* под формата на възстановяване на разходи, е равна или по-голяма от 375 000 EUR, кумулирана с всички предходни плащания.

Удостоверенията за финансови отчети удостоверяват, че претендираните *разходи* и декларираните приходи за периода, за който са представени, както и декларацията за лихвите, натрупани от предварителното финансиране, отговарят на условията по настоящото *споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ*. Когато по настоящото

споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ се претендират разходи на трети страни, тези разходи се удостоверяват в съответствие с разпоредбите на настоящия член. В удостоверението си одиторът посочва, че не съществува конфликт на интереси между него и *бенефициера* при съставянето на въпросното удостоверение.

По своя преценка *Комисията* може да приеме по искане на *бенефициера* да бъде представено **удостоверение за методологията** за изчисляване на разходите, използвана при изготвяне на исканията му по отношение на разходите за персонал и на разходите, свързани със системите за контрол. Удостоверението трябва да бъде предадено под формата на подробно описание, заверено като достоверно от външен одитор (приложение V-б). Когато това удостоверение е прието от *Комисията*, отпада изискването за представяне на междинно удостоверение за финансовите отчети при искания за междинни плащания.

Удостоверенията за финансовите отчети и за методологията се изготвят и заверяват от външен одитор и се съставят в съответствие с техническото задание, дадено в приложение VI към настоящото *споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ*. Всеки *бенефициер* може свободно да избира правоспособен външен одитор, включително обичайния си външен одитор, при условие че са спазени едновременно следните условия:

- i) одиторът трябва да е независим от *бенефициера*;
- ii) одиторът трябва да притежава правоспособност да извършва задължителен одит на счетоводни документи в съответствие с националното законодателство за прилагане на Осмата директива на Съвета относно задължителния одит на годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети⁴ или други актове от законодателството на *Общността*, с които се заменя посочената директива. *Бенефициери* със седалище в *трети страни*, спазват националната нормативна уредба в същата област, като представените удостоверения за финансови отчети се състоят от независим доклад за фактическите констатации въз основа на посочените от *Общността* процедури.

Публични органи, учебни заведения за средно и висше образование и *изследователски организации* могат да изберат компетентен държавен служител, който да издаде удостоверение за финансовите им отчети и за методологията, при условие че съответните национални органи са установили правоспособността на този компетентен държавен служител да извърши одит на даденото юридическо лице и че неговата независимост, поспециално по отношение на изготвянето на финансови отчети, може да бъде гарантирана.

Удостоверенията от външни одитори съгласно настоящия член не засягат отговорността на *бенефициерите*, нито правата на *Общността*, произтичащи от настоящото *споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ*.

7. *Бенефициерите* предават докладите на *Комисията* посредством *главния бенефициер* по електронен път. В допълнение към това финансовият отчет трябва да бъде подписан от оправомощеното/те лице/а в рамките на организацията на *бенефициера*, а удостоверенията за финансовите отчети и за методологията трябва да са подписани от оправомощено лице от одитиращата организация, като оригиналите се изпращат на *Комисията*.

⁴ Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2006 г. относно задължителния одит на годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети, за изменение на Директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета и за отмяна на Директива 84/253/ЕИО на Съвета.

8. Структурата и съдържанието на докладите съответства на инструкциите и обяснителните бележки, съставени от *Комисията*.
9. За анализа и оценката на докладите и документите *Комисията* може да бъде подпомагана от външни експерти.

II.5 Одобряване на доклади, срокове за плащания

1. В края на всеки отчетен период *Комисията* извършва оценка на научните и/или финансовите доклади, посочени в член II.4.

Плащанията ще се извършат в рамките на 105 дни от получаване на докладите за финансовото управление, освен при суспендиране на срока, плащането или *проекта*.

2. Плащанията се извършват след одобрение на докладите за финансовото управление от страна на *Комисията*. Липсата на отговор от страна на *Комисията* в рамките на срока не се тълкува като одобрение. Въпреки това *Комисията* следва да изпрати писмен отговор до *бенефициерите* в съответствие с параграф 3. *Комисията* може да отхвърли докладите за финансовото управление и след изтичане на срока за плащане. Одобрението на докладите не означава признаване на тяхната редовност или на достоверността на декларациите и информацията, която съдържат, и не означава освобождаване от какъвто и да било одит или преглед.

3. След получаване на докладите *Комисията* може:

а) да одобри докладите, изцяло или отчасти, или да постави определени условия за одобряването;

б) да отхвърли докладите, като се мотивира съответно и, ако е целесъобразно, да започне процедурата за цялостно или частично прекратяване на *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ*;

в) да суспендира крайния срок, ако един или повече от докладите не са били представени, или са непълни, или при необходимост от разясняване или допълнителна информация, или при съмнения относно допустимостта на декларираните във финансовите отчети разходи и/или при положение, че се извършват допълнителни проверки. Суспендирането се отменя от датата на получаване от *Комисията* на последния доклад или поисканата допълнителна информация или когато *Комисията* реши да извърши междинно частично плащане в съответствие с параграф 4.

Комисията информира писмено *бенефициерите* чрез *главния бенефициер* за всяко суспендиране и за условията, които трябва да бъдат изпълнени за неговата отмяна.

Суспендирането влиза в сила на датата, на която е изпратено уведомление от *Комисията*.

г) да суспендира **плащането** по всяко време, изцяло или отчасти, по отношение на сумата, предназначена за съответния/те *бенефициер/и*:

- ако извършената работа не съответства на разпоредбите на *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ*;
- ако даден *бенефициер* трябва да възстанови на държавата си недължимо получена под формата на държавна помощ сума ;

- ако разпоредбите на *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ* са били нарушени или съществува съмнение или предположение в този смисъл, по-специално вследствие на одити и проверки, предвидени в членове II.22 и II.23;
- ако съществува съмнение за *нередност*, извършена от един или повече *бенефициери* при изпълнението на *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ*;
- ако съществува съмнение или е установена нередност, извършена от един или повече *бенефициери* при изпълнението на друго *споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ*, финансирано от общия бюджет на Европейските общности или от бюджети, управлявани от тях. В такива случаи суспендирането на плащанията ще се извърши в случаите, когато *нередността* (или съмнението за *нередност*) е от сериозен и системен характер и има вероятност да се отрази на изпълнението на настоящото *споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ*.

Когато *Комисията* суспендира плащането, *бенефициерите* са надлежно уведомени за причините, поради които плащането няма да бъде извършено изцяло или частично.

4. *Комисията* може да извърши междинно частично плащане, ако някои доклади за финансовото управление не са представени съгласно изискванията или са били одобрени само частично и под условие. Докладът за финансовото управление за определен отчетен период, който е бил представен със закъснение, ще се оценява заедно с докладите от следващия отчетен период.
5. При изтичане на срока за одобрение на докладите за финансовото управление и плащанията, и без да се засяга суспендирането на този срок от страна на *Комисията*, последната изплаща лихви за забава при условията, предвидени във *Финансовия регламент* и *Правилата за прилагане*, по ставката, прилагана от Европейската централна банка към основните операции по рефинансиране в еуро, плюс три и половина пункта. Референтната ставка, спрямо която се прилага увеличението, е ставката в сила към първо число на месеца, в който изтича крайният срок за плащането, публикувана в серия С на Официален вестник на Европейския съюз.

Тази разпоредба не се прилага за *бенефициери*, които са публични органи на държава-членка на Европейския съюз.

Лихвите за забава обхващат периода от крайната дата на срока за плащане, като тази дата не се брои, до датата, на която сметката на *Комисията* е задължена с плащането, включително. Лихвата не се третира като *приход* за *проекта* за целите на определянето на окончателната сума на безвъзмездната помощ. Всяко подобно плащане на лихви не се счита за част от *финансовото участие на Общността*.

6. Суспендирането на срока, плащането или *проекта* от страна на *Комисията* не може да бъде разглеждано като забава.
7. При приключване на *проекта* *Комисията* може да реши да не извърши плащането на полагащото се *финансово участие на Общността*, при условие че е отправено едномесечно писмено предизвестие за неполучен доклад за финансовото управление или удостоверение за финансови отчети.
8. *Комисията* информира *главния бенефициер* за сумата на окончателното плащане на *финансовото участие на Общността* и представя обосновка за тази сума. *Главният*

бенефициер разполага с два месеца от датата на известяване, за да представи възражения в случай на несъгласие. След края на този период подобни искания не се разглеждат и се счита, че *бенефициерите* са приели решението на *Комисията*. *Комисията* се ангажира да отговори писмено в рамките на два месеца от датата на получаване, като мотивира отговора си. Тази процедура не засяга правото на *бенефициера* да обжалва решението на *Комисията*.

II.6 Начини на плащане

1. *Комисията* извършва следните плащания:

а) предварително финансиране в съответствие с член 6,

б) по отношение на *проектите* с повече от един отчетен период *Комисията* извършва **междинни плащания** на *финансовото участие на Общността*, съответстващи на приетата сума за всеки период на отчитане на финансовото управление.

в) *Комисията* извършва **окончателно плащане** на *финансовото участие на Общността*, съответстващо на приетата сума за последния отчетен период, заедно с необходимите корекции.

Когато сумата, съответстваща на *финансовото участие на Общността*, е по-малка от която и да било вече изплатена на *бенефициерите* сума посредством *главния бенефициер*, *Комисията* си възстановява разликата.

Когато сумата, съответстваща на *финансовото участие на Общността*, е по-голяма от която и да било вече изплатена на *бенефициера* сума, *Комисията* заплаща разликата като окончателно плащане в границите по член 5, параграф 1 и член II.20.

2. Общата сума на предварителното финансиране и на междинните плащания не трябва да превишава 90% от максималното *финансово участие на Общността*, определено в член 5.

3. Плащанията от *Комисията* се извършват в еуро.

4. Разходите се отчитат в еуро. *Бенефициерите* със сметки във валути, различни от еуро, отчитат разходите, като използват или обменния курс, публикуван от Европейската централна банка, който би бил приложим към деня, в който разходите са били действително направени, или курса, приложим към първо число на месеца, следващ края на отчетния период на финансово управление. *Бенефициерите*, чиито сметки са в еуро, преобразуват направените в други валути разходи съгласно обичайната им счетоводна практика.

5. Банковата сметка, посочена в член 5, параграф 3, дава възможност да се установи размерът на *финансовото участие на Общността* и свързаните с него лихви. В друг случай, счетоводните методи на *бенефициерите* или на посредниците трябва да дават възможност да се установи *финансовото участие на Общността* и или други ползи.

6. Всяко плащане може да бъде подложено на одит или преразглеждане и въз основа на резултатите от този одит или преразглеждане може да бъде коригирано или възстановено.

7. Плащанията от *Комисията* се считат за извършени на датата, на която е била задължена сметката на *Комисията*.

РАЗДЕЛ 3 – ИЗПЪЛНЕНИЕ

II.7 Възлагане на подизпълнители

1. *Подизпълнителят* е трета страна, сключила споразумение при търговски условия с един или повече *бенефициери* с оглед осъществяване на част от работата по *проекта* без прекия надзор на *бенефициера* и без да са налице отношения на подчинение.

Когато *бенефициерът* сключи договор за подизпълнение за извършване на определени части от задачите по *проекта*, той остава обвързан от задълженията си към *Комисията* и останалите *бенефициери* по *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ* и е единствено отговорен за осъществяването на *проекта* и за спазването на разпоредбите на *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ*.

Разпоредбите на настоящото *споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ*, приложими към подизпълнителите, се прилагат и към външните одитори, които удостоверяват финансовите отчети или методологията.

2. При необходимост за *бенефициерите* да възложат на подизпълнители определени елементи от осъществяваната работа, трябва да бъдат изпълнени следните условия:
 - а) *договорите за подизпълнение* могат да имат за предмет единствено изпълнението на ограничена част от *проекта*;
 - б) използването на *договори за подизпълнение* трябва да бъде надлежно обосновано в приложение I, като се вземе предвид естеството на *проекта* и това, което е необходимо за неговото изпълнение;
 - в) използването на *договори за подизпълнение* от страна на бенефициер не може да засяга правата и задълженията на *бенефициерите* по отношение на *предходни и произтичащи знания*;
 - г) в приложение I трябва да се посочат задачите, които ще бъдат възложени на подизпълнители и прогноза за разходите;

Всеки *договор за подизпълнение*, чиито разходи ще бъдат заявени като приемливи разходи, трябва да бъде възложен в съответствие с принципите за икономически най-изгодна оферта (с най-добро съотношение цена-качество), прозрачност и равнопоставеност. *Договори за подизпълнение* въз основа на рамкови договори между *бенефициера* и подизпълнителя, сключени преди началото на *проекта* в съответствие с обичайните принципи на управление на *бенефициера*, също могат да се приемат.

3. *Бенефициерите* могат да използват външни помощни услуги за маловажни задачи, които сами по себе си не представляват задачи по *проекта*, посочени в приложение I.

II.8 Суспендиране на проекта

1. *Главният бенефициер* незабавно информира *Комисията* за всяко събитие, което има последици или може да забави изпълнението на *проекта*.
2. *Главният бенефициер* може да предложи цялостно или частично суспендиране на *проекта*, ако *форсмажорни* или изключителни обстоятелства правят изпълнението му

много трудно или стопански неизгодно. *Главният бенефициер* трябва своевременно да информира *Комисията* за подобни обстоятелства, включително пълна обосновка и информация във връзка със събитието, както и предвиждания за датата, на която работата по *проекта* ще може да бъде възобновена.

3. *Комисията* може да суспендира *проекта* изцяло или отчасти, в случай че счете, че *бенефициерите* не изпълняват задълженията си в съответствие с настоящото споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ. *Главният бенефициер* и *главният изследовател* са уведомени незабавно за причините за това, както и за необходимите условия за възобновяване на работата. *Главният бенефициер* информира останалите *бенефициери*. Суспендирането влиза в сила 10 дни след получаване на уведомлението от *главния бенефициер*.
4. По време на суспендирането не могат да се отчитат разходи за сметка на *проекта* за извършване на каквато и да било част от *проекта*, която е била суспендирана.
5. Цялостното или частично суспендиране на *проекта* може да бъде отменено, след като страните по *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ* се договорят относно продължаването на *проекта* и където е приложимо, определят под формата на писмено изменение необходимите промени, включително удължаване на срока на *проекта*.

II.9 Поверителност

1. През времетраенето на *проекта* и за период от пет години след неговото завършване или всеки друг период, определен в *допълнителното споразумение* или в последващо писмено споразумение между *бенефициерите*, *бенефициерите* и *главният изследовател* се задължават да спазват поверителността на всички данни, документи или други материали, определени като поверителен във връзка с изпълнението на *проекта* („*поверителна информация*“). *Комисията* се задължава да спазва поверителността на „*поверителната информация*“ до пет години след завършването на *проекта*. По надлежно обосновано искане от бенефициер, *Комисията* може да се съгласи да продължи този срок във връзка с конкретна поверителна информация.

Когато *поверителната информация* е била съобщена в устна форма, поверителният характер трябва да бъде писмено потвърден от разкриващата информацията страна в рамките на 15 дни от разкриването.

2. Параграф 1 не се прилага повече, когато:
 - *поверителната информация* стане публично достояние по начин, различен от нарушаване на задълженията за поверителност;
 - разкриващата страна впоследствие информира получателя, че *поверителната информация* вече не е поверителна;
 - *поверителната информация* бъде съобщена впоследствие на получателя без каквито и да било задължения за поверителност от трета страна, която я притежава на законно основание и без задължения за поверителност;
 - разкриването или съобщаването на *поверителна информация* е предвидено в други разпоредби на настоящото *споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ* или в допълнителното споразумение;

- разкриването или съобщаването на *поверителна информация* се изисква съгласно националното право на някой от *бенефициерите* и това изключение от изискванията за поверителност е предвидено в споразумение между *бенефициерите*⁵.
3. *Бенефициерите* се задължават да използват тази поверителна информация само във връзка с изпълнението на *проекта*, освен ако е уговорено друго с разкриващата страна.
 4. Без да се засягат разпоредите от предходните параграфи, обработването на данни, документи или други материали, които са класифицирани („*класифицирана информация*“) или подлежат на ограничения във връзка със сигурността или на контрол върху изнасянето или прехвърлянето, трябва да следва приложимите правила, установени в съответното *Общностно* законодателство за такава информация, включително вътрешните правила на *Комисията* за третиране на *класифицирана информация*⁶. Когато някой *бенефициер* е със седалище в *трета държава* или в *асоциирана държава*, се прилагат и всички споразумения във връзка със сигурността между *трета държава* или *асоциирана държава* и *Общността*.

II.10 Съобщаване на данни за целите на оценяването, оценката на въздействието и стандартизацията

1. *Бенефициерите* предоставят по искане на *Комисията* необходимите данни за:
 - непрекъснатия и систематичен преглед на *специфичната програма „Идея“* и 7РП.
 - оценяването и оценката на въздействието на дейностите на *Общността*, включително използването и разпространението на *произтичащи знания*.

Подобни данни могат да бъдат поискани през цялото времетраене на *проекта* и до пет години след приключването на *проекта*.

Събраните данни могат да бъдат използвани от *Комисията* в нейни собствени оценки, като обаче се публикуват само анонимно.

2. Без да се засягат разпоредбите относно закрилата на *произтичащите знания* и *поверителността*, *бенефициерите*, където е подходящо, по време на *проекта* и две години след приключването му, информират *Комисията* и европейските органи по стандартизация за произтичащите знания, които могат да допринесат за изготвянето на европейски или международни стандарти.

⁵ Доколкото в някои национални разпоредби (например относно свободата на информация) може да е предвидено, че информация, върху която дадено лице притежава изключителни права, предоставена при изискване за поверителност, трябва, независимо от това, да бъде направена публично достояние, ако бъде поискан достъп, бенефициерите следва да се информират взаимно за съществуването на такива национални закони и да предвидят необходимите договорености в споразумението между бенефициерите.

⁶ Решение 2001/844/ЕО, ЕОВС, Евратом на Комисията от 29 ноември 2001 г., ОВ L 317, 3.12.2001 г., стр. 1 (последно изменено с Решение 2006/548/ЕО, Евратом, ОВ L 215, 5.8.2006 г., стр. 38).

II.11 Информация, която се предоставя на държавите-членки или на асоциираните държави

1. При получено искане, Комисията предоставя на *държава-членка или на асоциирана държава* всяка полезна информация за произтичащи знания, с която разполага, в случай че са изпълнени следните кумулативни условия:
 - съответната информация се отнася до обществената политика;
 - *бенефициерите* не са посочили основателни и достатъчни причини за отказ на съответната информация;
 - приложимото общностно право относно *класифицираната информация* не забранява подобно действие.
2. Съгласно предвиденото в *Правилата за участие* предоставянето на информация съгласно параграф 1 не прехвърля на получателя каквито и да било права или задължения и той се задължава да третира всяка подобна информация като поверителна, освен ако тя стане обществено достояние или е съобщена на *Комисията* без ограничения относно нейната поверителност.

II.12 Информация и комуникация

1. През цялото времетраене на проекта *бенефициерите* и *главният изследовател* вземат съответните мерки, за да информират обществеността и медиите за *проекта* и да подчертаят финансовата подкрепа на *Общността*. Освен ако *Комисията* поиска друго, всяка реклама, включително конференция или семинар или всякакъв вид информация или рекламни материали (брошури, листовки, плакати, презентации и т.н.), трябва да посочва изрично, че проектът е получил финансиране за изследователска дейност от *Общността* и да носи европейския символ и логото на ЕСНИ.

Когато европейският символ фигурира заедно с логото на ЕСНИ, той трябва да бъде изтъкнат по подходящ начин. Задължението да се използва европейският символ и логото на ЕСНИ по отношение на *проекти* с участието на *Европейската общност* не предполага право на изключително използване. То подлежи на общите ограничения за използване от трети лица, с които се забранява присвояване на символа или на каквато и да било сходна търговска марка или лого, било чрез регистрация или други средства. Съгласно тези условия *бенефициерите* и *главният изследовател* са освободени от задължението да получат предварително разрешение от *Комисията* за използване на символа. Допълнителна подробна информация за символа на ЕС може да бъде намерена на интернет страницата Еурога.

При всяка реклама на *проекта*, осъществена от *бенефициерите* и *главния изследовател* под каквато и да било форма или с каквито и да било средства, трябва да се посочва, че тази реклама отразява единствено възгледите на автора и че *Общността* не носи отговорност за каквото и да било използване на съдържащата се в нея информация.

2. *Комисията* има правото да публикува под всякаква форма и чрез всякакви средства следната информация:
 - наименование на *бенефициерите*, *главния изследовател* или други членове на екипа;
 - адресите за контакт на *бенефициерите*;

- общата цел на *проекта* под формата на резюме, предоставено от *главния бенефициер*;
- размера и процента на *финансовото участие на Общността в проекта*;
- географското местоположение на извършените дейности;
- списък с дейностите по *разпространяване* и/или патент (заявления) във връзка с *произтичащи знания*;
- подробностите/позоваванията и резюметата от научни публикации, свързани с *произтичащи знания*, когато това е предвидено съгласно член II.30.4, публикуваната версия или окончателния ръкопис, приет за публикуване;
- предоставените в готов за публикуване вид доклади,
- всяка снимка или всеки аудиовизуален или интернет материал, предоставен на *Комисията* в рамките на *проекта*.

Бенефициерите гарантират, че са получени всички необходими разрешения за подобна публикация и че публикуването на информацията от страна на *Комисията* не нарушава права на *главния изследовател, членове на екипа* или трети страни.

По надлежно обосновано искане на *бенефициера Комисията* може да се съгласи да се въздържа от подобна реклама, ако разкриването на посочената по-горе информация застрашава сигурността на *бенефициера*, неговите академични или търговски интереси.

II.13 Обработване на лични данни

1. Всички лични данни, съдържащи се в *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ*, се обработват в съответствие с Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и Съвета относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на *Общността* и за свободното движение на такива данни. Такива данни се обработват от контролиращия орган единствено във връзка с прилагането и последващите действия по *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ* и оценяването и оценката на въздействието от дейностите на *Общността*, включително *използването и разпространяването на произтичащи знания*, без да се засяга възможността за предаване на данните на органите, които отговарят за наблюдението или инспектирането в съответствие със законодателството на *Общността* и настоящото *споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ*.
2. С писмено искане *бенефициерите* могат да получат достъп до личните си данни и да поправят всяка информация, която е неточна или непълна. Те следва да отправят всички въпроси, отнасящи се до обработката на личните им данни, до контролиращия орган. Бенефициерите могат да подадат жалба срещу обработката на личните им данни пред Европейския надзорен орган по защита на данните по всяко време.
3. За целите на настоящото *споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ*, контролиращият орган, посочен в член 8, параграф 4, е лицето за контакт на *Комисията*.

ЧАСТ Б - ФИНАНСОВИ РАЗПОРЕДБИ

РАЗДЕЛ 1 – ОБЩИ ФИНАНСОВИ РАЗПОРЕДБИ

II.14 Приемливи разходи по проекта

1. Разходите, направени за изпълнението на *проекта*, отговарят на следните условия, за да бъдат сметени за приемливи:

а) трябва да са действителни;

б) трябва да са направени от *бенефициера*;

в) трябва да са направени през времетраенето на *проекта*, с изключение на разходите, направени във връзка с окончателни доклади и доклади, съответстващи на последния период, както и удостоверения за финансовите отчети, изисквани през последния период и окончателни прегледи, когато е приложимо, които могат да бъдат направени в период до 60 дни след приключването на *проекта* или след крайната дата, в зависимост от това, коя от двете дати е по-ранна;

г) трябва да бъдат определени съгласно обичайните счетоводни и управленски принципи и практики на *бенефициера*. Счетоводните процедури, използвани при вписването на разходите и *приходите*, отговарят на счетоводните норми на държавата, в която *бенефициерът* се е установил. Вътрешното счетоводство на *бенефициера* и одитните процедури трябва да дават възможност да се изведе пряко съответствие между декларираните разходи и приходи във връзка с *проекта* и съответните финансови отчети и оправдателни документи;

д) трябва да бъдат използвани с единственото предназначение да бъдат постигнати целите на *проекта* и очакваните резултати от него по начин, отговарящ на принципите за икономичност, ефикасност и ефективност;

е) трябва да бъдат осчетоводени в отчетите на *бенефициера*, в случай на участие на трети страни, трябва да са осчетоводени в отчетите на третите страни;

ж) трябва да бъдат посочени в прогнозата за общ бюджет в приложение I.

Без да се засягат разпоредбите на буква а) *бенефициерите* могат да изберат да декларират средните разходи за персонал, ако се основават на удостоверена методология, одобрена от *Комисията* и съответстваща на принципите на управление и обичайните счетоводни практики на *бенефициера*. Средните разходи за персонал, начислени за сметка на настоящото споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ от *бенефициер*, предоставил удостоверение за методологията, се считат за незначително различаващи се от действителните разходи за персонал.

Такова удостоверение се издава в съответствие с разпоредбите, определени в член II.4 и съответната част от приложение V-б, освен ако вече е било предоставено такова удостоверение по предишно споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ по ТРП и удостоверената методология не се е променила.

2. Разходите на трети страни, свързани с ресурсите, които те предоставят безвъзмездно на *бенефициера*, могат да се декларират от *бенефициера*, ако отговарят на условията, установени в параграфи 1 и 3, *mutatis mutandis* и са изискани съгласно член II.17.
3. Следните разходи се считат за неприемливи и не могат да бъдат за сметка на *проекта*:
 - а) установими косвени данъци, включително данък върху добавената стойност,
 - б) мита,
 - в) дължими лихви,
 - г) резерви за евентуални бъдещи загуби или такси,
 - д) отрицателни курсови разлики, разходи, свързани с капиталова възвращаемост,
 - е) декларирани, направени или възстановени разходи по друг *проект на Общността*,
 - ж) дълг и разходи по обслужване на дълг, прекомерни или неоправдани разходи.

II.15 Определяне на преки и косвени разходи

1. Преки разходи са всички приемливи разходи, които могат да бъдат счетени за преки разходи по *проекта* и са посочени от *бенефициера* като такива съгласно счетоводните му принципи и обичайните му вътрешни правила.

По отношение на разходите за персонала, могат да бъдат включени само разходите за действително отработени часове труд, положен от лица, пряко извършващи работа по *проекта*. Тези лица трябва:

- да бъдат пряко наети от *бенефициера* в съответствие с неговото национално законодателство,
- да работят единствено под техническото наблюдение и отговорност на *бенефициера*, и
- да получават възнаграждение съгласно установената практика на *бенефициера*.

Разходите, свързани с родителски отпуск за лица, които пряко изпълняват *проекта*, са приемливи разходи, пропорционално на времето, посветено на *проекта*, при условие че са задължителни съгласно националното право.

2. Без да се засяга приложението на различните методи на възстановяване в други схеми на финансиране, непреките разходи, възникнали в пряка връзка с приемливите преки разходи, поемани по *проекта* трябва да бъдат възстановени при фиксирана ставка от 20 % от общите преки приемливи разходи, с изключение на преките приемливи разходи за възлагане на подизпълнители и разходите за средства, предоставени от трети страни, които не са използвани в помещенията на *бенефициера*.

II.16 Горни граници на финансиране

За дейностите, ползващи се от *споразумението за безвъзмездна помощ*, които са необходими за управлението на *проекта*, *финансовото участие на Общността* може да достигне до максимум 100 % от приемливите разходи.

Тези дейности могат да включват, наред с другото, обучение, разпространение, управление и други специфични дейности.

Предходните параграфи се прилагат и в случай на *проекти*, при които еднократната сума е използвана за част от *проекта*.

II.17. Приходи по проекта

Приходите по *проекта* могат да произтичат от:

1. средства, предоставени на *бенефициера* от трети страни чрез финансови трансфери или безвъзмездни вноски в натура:
 - а) се считат за *приходи* по *проекта*, ако са предоставени от трета страна конкретно с цел да бъдат използвани по *проекта*;
 - б) не се считат за *приходи* по *проекта*, ако тяхното използване е по преценка на ръководството на *бенефициера*.
2. доходи, генерирани от *проекта*:
 - а) се считат за *приход* за *бенефициера*, когато са генерирани от действия, предприети при осъществяване на *проекта* и от продажбата на активи, закупени по *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ* до стойността, която първоначално е била начислена за сметка на *проекта* от *бенефициера*;
 - б) не се считат за *приходи* за *бенефициера*, когато са генерирани от използването на *произтичащи* от *проекта* знания;

II.18 Финансово участие на Общността

1. „*Финансовото участие на Общността*“ в *проекта* се определя чрез прилагане на горните граници на финансиране, посочени в член II.16, по дейност и по *бенефициер*, към действителните приемливи и/или еднократните суми, приети от *Комисията*.
2. *Финансовото участие на Общността* се изчислява в зависимост от разходите по *проекта* в неговата цялост, като тяхното възстановяване се основава на приетите разходи на всеки *бенефициер*.
3. *Финансовото участие на Общността* не може да е основание за печалба на *бенефициера*. За тази цел по време на представянето на последния финансов отчет, окончателната сума на *финансовото участие на Общността* взема предвид всички *приходи* по *проекта*, получени от всеки *бенефициер*. За всеки *бенефициер* *финансовото участие на Общността* не може да превишава приемливите разходи, от които се приспадат *приходите* по *проекта*.
4. Общата сума на направените от *Общността* плащания при никакви обстоятелства не може да превишава максималната сума на *финансовото участие на Общността*, посочена в член 5.

5. Без да се засяга правото на прекратяване на *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ* съгласно член II.37, и без да се засяга правото на *Комисията* да налага санкциите по членове II.24 и II.25, ако *проектът* не се изпълнява или се изпълнява лошо, частично или със забава, *Комисията* може да намали първоначално предвидената безвъзмездна помощ в съответствие с действителното изпълнение на *проекта* при условията, определени в настоящото *споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ*.

II.19 Лихви, натрупани от предварителното финансиране, предоставено от Комисията

1. *Предварителното финансиране* остава собственост на *Общността* до извършване на окончателното плащане.
2. *Комисията* събира от *главния бенефициер* за всеки отчетен период от началото на споразумението сумата на лихвите, получени когато предварителното финансиране превишава сумата, определена във *Финансовия регламент* и *Правилата за прилагането му*.

РАЗДЕЛ 2 – ГАРАНЦИОНЕН ФОНД И ВЪЗСТАНОВЯВАНИЯ

II.20 Гаранционен фонд

1. Финансовата отговорност на всеки *бенефициер* се ограничава до собствените му задължения, при условията в параграфите по-долу.
2. В съответствие с член 6 *бенефициерите* участват с вноски в Гаранционния фонд (по-нататък наричан *фонда*), учреден с оглед управление на риска, свързан с невъзстановяването на суми, дължими на *Общността* от *бенефициери* по *споразумения за отпускане на безвъзмездна помощ* по ТРП. Тази вноска, която *Комисията* прехвърля от тяхно име, не може да компенсират висящи задължения, които *бенефициерите* могат да имат към *Общността*.
3. *Фондът* е собственост на *бенефициерите* по текущо *споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ* по ТРП. *Общността*, представлявана от *Комисията*, управлява *фонда* от тяхно име, в качеството си на изпълнителен агент. *Фондът* се депозира в банка (по-нататък наричана *банката*), избрана от *Общността*, представлявана от *Комисията*, в качеството на изпълнителен агент.
4. Лихвите, генерирани от *фонда*, се добавят към него и се използват от *Комисията* за прехвърляния или възстановявания от *фонда*, посочени в параграфи 1 и 2 на член II.21 (по-нататък наричани *операциите*).

Операции могат да се извършват от деня на влизане в сила на първото *споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ* по ТРП до деня на окончателното плащане по последното споразумение. След изтичане на този срок всички останали лихви стават собственост на *Общността*.

Когато лихвите са недостатъчни за покриване на *операции*, вноските във *фонда* могат да бъдат използвани до предел, ненадвишаващ 1% от *финансовото участие* на

Общността, дължимо на *бенефициери*, различни от тези по параграф 5, след изтичане на срока по предходния параграф. Над тези предели или след този срок *Комисията* събира всяка дължима сума направо от *бенефициерите*.

5. При извършване на окончателното плащане след приключването на проекта, сумата, внесена във фонда по настоящото *споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ*, се връща на *бенефициерите* чрез *главния бенефициер*.

Сумата, която се връща, е равна на:

„вноската във Фонда по настоящото споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ“ x „индекса на Фонда“

„*Индексът на Фонда*“ се определя в края на всеки месец от *банката* и се прилага за следващия месец; той е равен на следното съотношение, като ако надвишава стойността му се намалява до 1:

$$\text{Индекс на Фонда} = (C + I + V)/C$$

където:

C= вноската във *Фонда* от всички текущи към датата на определянето на индекса проекти

I = натрупани лихви, генерирани от *фонда* от началото на периода

V= (възстановявания в полза на *фонда*) - (прехвърляния & възстановявания от *фонда*)

Когато след изчисляване сумата, която подлежи на връщане на *бенефициерите*, е по-малка от сумата, внесена във *Фонда* по настоящото *споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ*, това приспадане не може да превишава 1% от *финансовото участие на Общността* и не се прилага към сумите, дължими на *публични органи* или на *правни субекти*, чието участие в *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ* се гарантира от *държава-членка* или *асоциирана държава*, както и към учебните заведения за висше и средно образование.

C настоящото всеки *бенефициер* се съгласява, че сумата, която следва да му бъде върната, е предназначена за плащане на всички задължения, дължими от посочения *бенефициер* на *Общността* по настоящото *споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ* или съгласно всяко друго задължение, независимо от неговия произход, без допълнителни формалности.

II.21 Възстановяване и събиране

1. В случаите, когато след писмено искане от *Комисията*, даден *бенефициер* по текущо *споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ* по *7РП* не възстанови на *главния бенефициер* определена поискана сума най-късно до 30 дни след получаване на искането, и когато останалите *бенефициери* се договорят да прилагат посоченото *споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ* по еднакъв начин по отношение на неговите цели, *Комисията* нарежда на *банката* да прехвърли направо от *фонда* равностойността на сумата към *главния бенефициер*. Прехвърлените от *фонда* суми заместват *финансовото участие на Общността*, което не е било възстановено от *бенефициера*.

Когато дадена сума, дължима на *Общността* от *бенефициера*, следва да бъде събрана след прекратяване или завършване на *споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ*

по 7РП, *Комисията* изисква, чрез нареждане за събиране до съответния *бенефициер*, възстановяването на дължимата сума. Ако плащането не се извърши до определената дата, дължимите на *Общността* суми могат да бъдат възстановени чрез прихващането им от суми, които *Общността* дължи на въпросния *бенефициер*, след като последният бъде съответно уведомен. При изключителни обстоятелства, оправдани от необходимостта за запазване на финансовите интереси на *Общностите*, *Комисията* може да събере вземанията, като прихване сумите преди определената дата на плащането. Предварителното съгласие на *бенефициера* не се изисква. Когато прихващането е невъзможно, *Комисията* събира ефективно от *фонда* дължимите суми.

2. Когато дадена сума, дължима от *бенефициер*, е била прехвърлена или събрана от *фонда* в съответствие с параграфи 1 и 2, посоченият *бенефициер* възстановява сумата на *фонда*. За тази цел *Комисията* издава нареждане за събиране до този бенефициер в полза на *фонда*.
3. С настоящото всеки *бенефициер* се съгласява, че:
 - всички висящи плащания, с изключение на *предварителното финансиране*, дължими от *Общността*, независимо от техния произход, се извършват след плащане на задълженията на *бенефициера* към *Фонда*;
 - *Комисията* може да приеме решение за събиране в съответствие с параграф 5.
4. *Бенефициерите* са осведомени, че съгласно член 256 от Договора за създаване на Европейската общност и предвиденото във *Финансовия регламент*, *Комисията* може да приеме решение с изпълнителна сила, което формално установява дадена сума като дължима от субекти, различни от държави.
5. Ако задължението за плащане на дължимата сума не бъде спазено до определената от *Комисията* дата, дължимата сума се олихвява с процента, посочен в член II.5. Лихвите за забава обхващат периода от деня след определената за плащане дата до датата, на която *Комисията* получи пълно възстановяване на дължимата сума, включително. Всяко частично плащане погасява първо разноските и лихвите за забава, а след това главницата.

РАЗДЕЛ 3 – КОНТРОЛ И САНКЦИИ

II.22 Финансови одити и контрол

1. *Комисията* може по всяко време на изпълнението на *проекта* и до пет години след неговото приключване, да организира извършването на финансови одити от външни одитори или от службите на *Комисията*, включително ОЛАФ. Одитните процедури се считат за образувани от датата на получаване на съответното писмо, изпратено от *Комисията*. Одитите могат да включват финансови, системни и други аспекти (като счетоводни и управленски принципи), свързани с правилното изпълнение на *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ*. Те се извършват при спазване на поверителност.
2. *Бенефициерите* предоставят директно на *Комисията* цялата подробна информация и данни, които могат да бъдат поискани от *Комисията* или от всеки упълномощен от нея представител, с цел да се провери дали *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ* се управлява правилно, се изпълнява съгласно разпоредбите на споразумението и

разходите са начислени в съответствие с него. Информацията и данните трябва да са точни, пълни и действителни.

3. *Бенефициерите* съхраняват оригиналите или, при изключителни случаи, надлежно заверени копия – включително електронни копия, на всички документи, свързани със *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ* до пет години след приключването на *проекта*. Те се предоставят на *Комисията* при поискване по време на одити съгласно *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ*.
4. За да бъдат извършени тези одити, *бенефициерът* осигурява на службите на *Комисията* и на всеки/всички упълномощени от нея външен/ни орган/и, достъп на място по всяко приемливо време до служебните помещения на *бенефициера*, компютърните му данни, счетоводните му данни и до цялата информация, необходима за извършване на одитите, включително информация за индивидуалните трудови възнаграждения на лицата, участващи в *проекта*. Те гарантират, че информацията е достъпна на място в момента на одита и че при поискване тези данни могат да бъдат предадени в подходяща форма.
5. Въз основа на констатациите, направени при финансов одит, се съставя предварителен доклад. Той се изпраща от *Комисията* или упълномощен неин представител на съответния *бенефициер*, който може да направи забележки по него до един месец от получаването му. *Комисията* може да реши да не взема предвид забележки или документи, изпратени след крайния срок. Окончателният доклад се изпраща на съответния *бенефициер* до два месеца след изтичане на горепосочения краен срок.
6. Въз основа на констатациите от одита *Комисията* взема всички целесъобразни мерки, които прецени за необходими, включително издаването на нареждания за събиране, отнасящи се до всички или част от плащанията, направени от нея и налагането на приложимите санкции.
7. Европейската сметна палата има същите права като *Комисията*, по-специално право на достъп за целите на проверки и одити, без да се засягат собствените ѝ правила.
8. Освен това *Комисията* може да извършва проверки на място и инспекции в съответствие с Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности⁷ и Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 25 май 1999 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF)⁸, Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета от 25 май 1999 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF)⁹.

II.23 Технически одити и прегледи

1. *Комисията* може да започне технически одит или преглед по всяко време през времетраенето на *проекта* и до пет години след неговото приключване. Целта на техническия одит или преглед е да се оцени работата, извършена по *проекта* през

⁷ ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2.

⁸ ОВ L 136, 31.5.1999 г.

⁹ ОВ L 136, 31.5.1999 г.

определен период, наред с другото чрез оценяване на докладите и документите по *проекта*, отнасящи се до въпросния период. Одитите и прегледите могат да включват научни, технологични и други аспекти, свързани с правилното изпълнение на *проекта* и *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ*.

2. По отношение на описанието на работата (приложение I) одитът или прегледът оценяват обективно следното:
 - степента на изпълнение на работата по *проекта* за съответния период,
 - продължаващата значимост на целите и потенциала за пробив спрямо развитието на науката и промишлеността,
 - планираните и използваните средства във връзка с постигнатия напредък, по начин, отговарящ на принципите за икономичност, ефикасност и ефективност,
 - управленските процедури и методи на *проекта*,
 - участието на *бенефициерите* и интеграцията в рамките на *проекта*;
3. Одитите и прегледите се считат за започнати на датата на получаване от страна на *бенефициера/ите* на съответното писмо, изпратено от *Комисията*.
4. Всеки подобен одит или преглед се извършва при спазване на поверителност.
5. *Комисията* може да бъде подпомагана в техническите одити и прегледи от външни научни или технически експерти. Преди извършването на оценката, *Комисията* съобщава на *бенефициерите* самоличността на назначените експерти. *Бенефициерът/ите* имат правото да откажат участието на определен външен научен или технически експерт на основание търговска поверителност.
6. Одити и прегледи могат да се извършват дистанционно от дома или работното място на експерта или да включват заседания с представители на *проекта* в помещенията на *Комисията* или в помещенията на *бенефициерите*. *Комисията* или външният научен или технически експерт могат да имат достъп до мястото и помещенията, където се извършва работата и до всеки документ, отнасящ се до работата.
7. *Бенефициерите* предоставят директно на *Комисията* цялата подробна информация и данни, които могат да бъдат поискани от нея или от външния научен или технически експерт, с цел да се провери дали проектът се изпълнява/е бил изпълнен правилно и в съответствие с разпоредбите на настоящото *споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ*.
8. За резултатите от одитите и прегледите се съставя доклад. Той се изпраща от *Комисията* до съответния *бенефициер*, който може да направи забележки по него до месец от получаването му. *Комисията* може да реши да не взема предвид забележки, направени след изтичане на този срок.
9. Въз основа на формалните препоръки на експертите *Комисията* ще информира *главния бенефициер* за своето решение:
 - да разреши продължаването на проекта без изменение или с незначителни изменения на приложение I;
 - да счете, че *проектът* може да продължи само ако бъдат направени значителни изменения;

- да започне процедура по прехвърляне или прекратяване на *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ* или на участието на *бенефициер* съгласно член II. 35, II.36 and II 37;
- да включи нов *бенефициер* след преглед, започнат по повод забележка за прехвърляне на *проекта* от *главния бенефициер* в съответствие с член II.35 и II.36;
- да издаде нареждане за събиране, отнасящо се до всички или до част от плащанията, направени от *Комисията* и да наложи съответните санкции.

10. Одит за спазване на етичните принципи може да бъде направен по преценка на службите на *Комисията* до пет години след приключването на *проекта*. Параграфи 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 9 се прилагат *mutatis mutandis*.

II.24 Обезщетение за нанесени вреди

1. *Бенефициер*, за когото е установено, че е завишил суми, като вследствие на това е получил неправомерно финансиране от *Общността*, без да се засягат каквито и да било други мерки, предвидени в настоящото *споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ*, заплаща обезщетение, наричано по-нататък „обезщетение за нанесени вреди”. Обезщетение за нанесени вреди се дължи в допълнение към възстановяването на неправомерно полученото *финансово участие на Общността* от *бенефициера*. В изключителни случаи *Комисията* може да се въздържа да поиска обезщетение за нанесени вреди.
2. Сумата на обезщетението за нанесени вредите е пропорционална на завишената сума и неправомерно получената част от *финансовото участие на Общността*. За изчисляване на обезщетението за нанесени вреди се използва следната формула:

Обезщетение за нанесени вреди = неправомерно полученото *финансово участие на Общността* x (завишената сума/общо *поискано финансово участие на Общността*)

При изчисляването на обезщетенията за нанесени вреди се взема предвид само отчетният/те период/и, отнасящ/и се до искането на *бенефициера* за *финансово участие на Общността* за същия период. Тези обезщетения не се изчисляват по отношение на цялото *финансово участие на Общността*.

3. *Комисията* информира писмено *бенефициера*, когото счита за отговорен за изплащане на обезщетението за нанесени вреди, за своите искания с препоръчано писмо с обратна разписка. *Бенефициерът* разполага с 30-дневен срок за отговор на искането на *Общността*.
4. Процедурата по възстановяване на неправомерно получено *финансово участие на Общността* и за изплащане на обезщетение за нанесени вреди се определя в съответствие разпоредбите на член II.21. Обезщетението за нанесени вреди се приспада от последващи плащания или подлежи на събиране от *Комисията*.
5. *Комисията* има право на обезщетение за нанесени вреди по отношение на всички завишени суми, установени след приключване на *проекта*, в съответствие с разпоредбите на параграфи 1 до 4.

II.25 Финансови санкции

1. *Бенефициер*, който е подал декларация с невярно съдържание или за когото е установено, че грубо е нарушил задълженията си по настоящото *споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ*, подлежи на финансови санкции между 2% и 10% от стойността на *финансовото участие на Общността*, получено от въпросния *бенефициер*. Този процент може да бъде увеличен до 4 % и 20 % при повторно нарушение в срок от пет години от след първото нарушение.
2. В случаите по параграф 1 *бенефициерите* се отстраняват от всички схеми на безвъзмездна помощ на *Общността* за максимален срок от две години от датата на установяване на нарушението.
3. Разпоредбите на настоящия член не засягат административните или финансови санкции, които могат да бъдат наложени на *бенефициер*, намиращ се в нарушение, съгласно *Финансовия регламент* или каквито и да било гражданскоправни средства за защита, на които *Общността* или всеки друг бенефициер биха имали право. Освен това тези разпоредби не изключват образуването на наказателно производство от страна на компетентните органи на държавите-членки.

ЧАСТ В ПРАВА НА ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОБСТВЕНОСТ, ИЗПОЛЗВАНЕ И РАЗПРОСТРАНЯВАНЕ

РАЗДЕЛ 1 – ПРОИЗТИЧАЩИ ЗНАНИЯ

II.26 Собственост

1. Произтичащите знания са собственост на *бенефициера*, извършил работата, в резултат на която са получени тези произтичащи знания.
2. Когато няколко *бенефициера* съвместно са извършили работа, в резултат на която са получени *произтичащи знания* и когато съответният дял в работата на всеки от тях не може да бъде установен, те упражняват съсобственост върху тези *произтичащи знания*. Те сключват споразумение¹⁰ относно разпределението и условията за упражняване на тази съсобственост.

Въпреки това в случаите, когато все още не е сключено споразумение за съсобственост, всеки от съсобствениците има право да предостави лиценз без изключителни права на трети лица, без право на преотстъпване на лиценза, при следните условия:

- а) да е отправено предизвестие до другия/те съсобственик/ци най-малко 45 дни предварително; и
 - б) другият/те съсобственик/ци да са получили справедлива и разумна компенсация.
3. Ако служители или друг персонал, работещ за *бенефициера*, имат основание да претендират права върху произтичащи знания, *бенефициерът* гарантира, че е възможно тези права да бъдат упражнявани по начин, съвместим с изпълнението на задълженията по настоящото *споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ*.

II.27 Прехвърляне

1. Когато даден *бенефициер* прехвърля собственост върху *произтичащи знания*, задълженията му във връзка с тези *произтичащи знания* преминават върху приобретателя, включително задължението за прехвърляне на тези задължения върху всеки следващ приобретател.
2. При запазване на задълженията относно поверителността, като например в рамките на сливане или придобиване на значителна част от активите, в случаите когато *бенефициерът* е длъжен да прехвърли задълженията си за предоставяне на *права на достъп*, той отправя предизвестие до другите *бенефициери* най-малко 45 дни преди планираното прехвърляне, заедно с достатъчно информация във връзка с очаквания нов собственик на придобитите знания, така че да се даде възможност на останалите бенефициери да упражнят своите *права на достъп*.

¹⁰ Разбира се, съсобствениците могат да се договорят за прекратяване на съсобствеността и да решат да приложат алтернативен режим (например, еднолична собственост с право на достъп за другите бенефициери, които са прехвърлили своите дялове от собствеността).

Въпреки това с писмено споразумение *бенефициерите* могат да договорят различни срокове или да се откажат от правото си на предизвестие в случай на прехвърляне на собственост от един *бенефициер* на точно определена трета страна.

3. След уведомлението съгласно параграф 2 всеки друг *бенефициер* може да направи възражение до 30 дни от уведомлението или в различен срок, договорен писмено, срещу планирано прехвърляне на собствеността на основание, че това ще засегне неблагоприятно неговите *права на достъп*.

В случай че някой от останалите *бенефициери* докаже, че неговите права на достъп ще бъдат засегнати неблагоприятно, планираното прехвърляне не се извършва до постигане на споразумение между съответните *бенефициери*.

4. Когато даден бенефициер възнамерява да прехвърли собствеността върху *произтичащи знания* на *трета страна*, установена в трета държава, която не е асоциирана към Седмата рамкова програма, *Комисията* има право да възрази срещу това прехвърляне на собственост върху произтичащи знания ако счете, че то не съответства на интересите за развитие на конкурентоспособността на европейската икономика или не съответства на етичните принципи или на съображения за сигурност.

В такива случаи прехвърлянето на собственост не се извършва, освен ако *Комисията* е получила уверения за предоставяне на подходящи гаранции, и ако е одобрила писмено прехвърлянето.

II.28 Закрила

1. Когато дадени *произтичащи знания* могат да имат промишлена или търговска приложимост, техният собственик осигурява подходящата им и ефективна закрила, като надлежно отчита на законните си интереси и законните интереси и по-специално търговските интереси на останалите *бенефициери*.

Когато *бенефициер*, който не е собственик на *произтичащи знания*, се позове на законния си интерес, той трябва да докаже, независимо на коя инстанция, че ще претърпи прекомерно голяма вреда.

2. Заявки за патент, свързани с *произтичащи знания*, подадени лично или от името на даден *бенефициер*, трябва да съдържат следната формулировка за обозначаване, че въпросните *произтичащи знания* са получени с помощта на финансовата подкрепа на *Общността*:

Работата, довела до това изобретение, е получила финансиране от Европейския съвет за научни изследвания в рамките на Седмата рамкова програма на Европейската *Общност* ([7РП/2007–2013 г.] [7РП/2007–2011 г.])/ споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ от ЕСНИ № [xxxxxx]¹¹.

Освен това всички подадени заявки за патент, отнасящи се до *произтичащи знания*, се посочват в плана за използване и разпространяване на *произтичащи знания*, включващ достатъчно подробности/позовавания, за да се даде възможност на *Комисията* да проследи патента (заявката). За всяко подаване на заявка, извършено след окончателния доклад, е необходимо да бъде уведомена *Комисията*, като се включват същите подробности/позовавания.

¹¹ Тази формулировка трябва да бъде преведена на езика, на който се подава заявката за патент. Ще бъдат осигурени преводи на всички езици на *Общността*.

3. Когато *произтичащите знания* могат да имат промишлена или търговска приложимост и техният собственик не е осигурил закрила за тях и не ги е прехвърлил на друг *бенефициер*, свързан *правен субект*, установен в държава-членка или *асоциирана държава*, или на която и да било трета страна, установена в държава-членка или *асоциирана държава*, наред със свързаните с това задължения в съответствие с член II.27, действия по разпространяване, свързани с тези *произтичащи знания* не могат да се осъществяват, преди да бъде информирана *Комисията*. *Комисията* трябва да бъде информирана най-малко 45 дни преди предвиденото действие по *разпространяване*.

В такива случаи със съгласието на съответния бенефициер *Комисията* може да поеме собствеността върху тези *произтичащи знания* и да приеме мерки за подходящата им и ефективна закрила. Съответният *бенефициер* може да откаже да даде съгласието си, само ако може да докаже, че законните му интереси биха претърпели прекомерно голяма вреда.

В случай че *Комисията* поеме собствеността, тя поема задълженията, свързани с предоставянето на *правата на достъп*.

II.29 Използване

1. *Бенефициерите* използват *произтичащите знания*, на които са притежатели или гарантират, че те се използват.
2. *Бенефициерите* докладват за очакваното използване на *произтичащите знания* в плана за *използване* и *разпространяване* на *произтичащи знания*. Информацията трябва да бъде достатъчно подробна, за да даде възможност на *Комисията* да извърши всякакъв свързан с това одит.

II.30 Разпространяване

1. Всеки *бенефициер* гарантира, че *произтичащите знания*, на които е собственик, се разпространяват възможно най-бързо. Ако не направи това, *Комисията* може да разпространява тези *произтичащи знания*.
2. Дейностите по *разпространяване* са съвместими със защитата на правата върху интелектуална собственост, задълженията за поверителност и законните интереси на собственика/ците на *произтичащите знания*.
3. За всяка дейност по *разпространяване* се отправя предизвестие до останалите бенефициери най-малко 45 дни по-рано, съдържащо достатъчно информация относно планираната дейност по *разпространяване* и данните, които се предвижда да бъдат разпространени.

След предизвестие, всеки от *бенефициерите* може да възрази в срок от 30 дни от уведомяването за предвидената дейност по *разпространяване* ако счита, че законните му интереси във връзка с *произтичащите* или *предходните знания* могат да претърпят прекомерно голяма вреда. В такива случаи, дейността по *разпространяване* не може да се осъществи, освен ако са взети подходящи мерки за запазване на тези законни интереси.

Бенефициерите могат да уговорят писмено различни срокове от установените в настоящия параграф, включително краен срок за определяне на подходящите стъпки, които следва да бъдат предприети.

4. Всички публикации или всякакви други *разпространявания*, свързани с *произтичащите знания*, включват следната формулировка за обозначаване, че въпросните произтичащи знания са получени с помощта на финансовата подкрепа на *Общността*:

Проучването, довело до тези резултати, е получило финансиране от Европейския съвет за научни изследвания в рамките на Седмата рамкова програма на Европейската Общност ([7РП/2007–2013 г.] [7РП/2007–2011 г.])/ споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ от ЕСНИ № [xxxxxx]¹².

Всяка дейност по *разпространяване* се докладва в плана за *използване* и *разпространяване* на произтичащи знания, включващ достатъчно подробности/позовавания, за да се даде възможност на *Комисията* да проследи дейността. По отношение на научни публикации, отнасящи се до *произтичащи знания*, публикувани преди или след окончателния доклад, такива подробности/позовавания, както и резюме на публикацията, трябва да бъдат предоставени на *Комисията* най-късно два месеца след публикацията. В допълнение, едновременно с това се предоставя на *Комисията* и електронно копие на публикуваната версия или на окончателния ръкопис, приет за публикуване, за целта, определена в член II.12, параграф 2, ако това не нарушава правата на трети страни.

РАЗДЕЛ 2 – ПРАВА НА ДОСТЪП

II.31 Обхванати предходни знания

Бенефициерите могат да определят *предходните знания*, необходими за целите на *проекта*, в писмено споразумение и където е подходящо да се договорят за изключването на конкретни нови знания¹³.

II.32 Принципи

1. Всички искания за *права на достъп* се отправят писмено.
2. Предоставянето на *права на достъп* може да бъде обвързано с условие за приемане на определени условия, насочени към гарантиране, че тези права ще се използват само за планираната цел и че се прилагат съответните задължения за поверителност.
3. Без да засягат задълженията им по отношение на предоставянето на *права на достъп*, бенефициерите взаимно се информират, във възможно най-кратък срок, за всяко ограничение на *правата на достъп* до предходни знания, или за всяко друго ограничение, което може съществено да засегне предоставянето на *права на достъп*.

¹² Тази формулировка трябва да бъде преведена на езика, на който се извършва дейността по разпространяване. Ще бъдат осигурени преводи на всички езици на *Общността*.

¹³ Това изключване може да бъде временно (напр. да позволява подходяща закрила на *предходните знания*, преди предоставянето на достъп) или ограничено (напр. да изключва само един или повече конкретни бенефициери). Доколкото *предходните знания* по дефиниция се считат за необходими за прилагане или използване, въздействието от подобно изключване по *проекта*, по-специално във връзка с изключването, което няма временен характер, следва да се разгледа от бенефициерите.

4. Прекратяването на участието на даден *бенефициер* по никакъв начин не засяга задълженията на този *бенефициер* да предоставя права на достъп на останалите *бенефициери*.
5. Освен ако е уговорено друго от собственика на *произтичащите или преходните* знания, правата на достъп не дават право на предоставяне на подлицензи.
6. Без да засяга параграф 7, всяко споразумение, с което се предоставят *права на достъп* до *произтичащи или преходни знания* на *бенефициери* или на трети страни, трябва да гарантира запазване на потенциалните права на достъп за други *бенефициери*.
7. Изключителни лицензи за определени *произтичащи или преходни знания* могат да се предоставят след писмено потвърждение от всички останали *бенефициери*, че се отказват от техните *права на достъп* по лиценза.
8. Въпреки това, когато даден *бенефициер* възнамерява да предостави изключителни лицензи за *произтичащи знания* на *трета страна*, установена в трета държава, която не е асоциирана към Седмата рамкова програма, *Комисията* може да възрази срещу такова предоставяне на изключителни лицензи, ако счете, че това не съответства на интересите за развитие на конкурентноспособността на европейската икономика или не отговаря на етичните принципи или на съображения за сигурност.

В такива случаи изключителен лиценз не може да се предостави, освен ако *Комисията* е получила уверения за подходящи гаранции и е разрешила писмено предоставянето.

II.33 Права на достъп за изпълнение или за нуждите на бъдещи дейности, свързани с проучвания.

1. *Права на достъп* до *произтичащи знания* се предоставят на останалите *бенефициери*, ако това е необходимо, за да се даде възможност на *бенефициерите* да осъществят тяхната работа по *проекта*.

Такива *права на достъп* се предоставят безвъзмездно.

2. Права на достъп до *преходни знания* се предоставят на останалите *бенефициери*, ако това е необходимо, за да се даде възможност на *бенефициерите* да осъществяват тяхната работа по *проекта*, при условие че съответният *бенефициер* има право да предоставя такива права.

Такива *права на достъп* се предоставят безвъзмездно.

II.34 Права на достъп за използване, с изключение на използването им за нуждите на бъдещи дейности, свързани с проучвания.

1. *Бенефициерите* се ползват с *права на достъп* до *произтичащи знания*, ако това е необходимо за използването на техните собствени *произтичащи знания*.

Съобразно сключеното споразумение, такива *права на достъп* се предоставят или при *справедливи и разумни* условия, или безвъзмездно.

2. *Бенефициерите* се ползват с *права на достъп до предходни знания*, ако това е необходимо за използването на техните собствени *произтичащи знания*, при условие че съответният *бенефициер* има право да предоставя такива права.

Съобразно сключеното споразумение, такива *права на достъп* се предоставят или при *справедливи и разумни условия*, или безвъзмездно.

3. *Свързан правен субект*, установен в държава-членка или в *асоциирана държава*, също се ползва с *правата на достъп до произтичащи или предходни знания*, посочени в параграфи 1 и 2, при същите условия, както *бенефициерът*, с когото той е свързан, освен ако е уговорено друго в последващо писмено споразумение. Доколкото *правата на достъп* по параграфи 1 и 2 изискват необходимост от достъп за използване на собствени *произтичащи знания*, настоящият параграф се прилага само доколкото *собствеността* върху произтичащите знания е била прехвърлена на свързан правен субект, установен в държава-членка или *асоциирана държава*. *Бенефициерите* могат да предвидят уговорки относно *правата на достъп* на свързани правни субекти в бъдещо писмено споразумение, включително относно изискванията за уведомяване.

4. Искане за права на достъп по параграфи 1, 2 или 3 може да бъде отправено до 1 година след настъпване на едно от следните събития:

а) приключването на *проекта*, или или

б) прекратяване на участието на собственика на съответните *предходни или произтичащи знания*.

Въпреки това съответните *бенефициери* могат да уговорят различни срокове¹⁴.

ЧАСТ Г ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

II.35 Молби за изменения и прекратяване

1. Исканията за изменения и прекратявания се подписват от законния представител на страните и се подават в съответствие с член 8. Всяко искане или приемане от страна на *бенефициера/ите* се представя от *главния бенефициер*. Счита се, че *главният бенефициер* действа от името на всички *бенефициери* при подписване на писмо с искане, приемане или отхвърляне, отнасящо се до изменение, както и при искане за прекратяване. *Главният бенефициер* гарантира съществуването на подходящо писмено доказателство за съгласието на консорциума с такова изменение или прекратяване, и неговото предоставяне в случай на одит или при поискване от *Комисията*.
2. В случай на промяна на *главния бенефициер* (смяна на *главния изследовател* в *бенефициер*, в рамките на групата на *бенефициерите*) без негово съгласие, искането се представя от всички останали *бенефициери* или от един от техен представител.
3. Искане за изменение, включващо повече от една промяна в споразумението, се счита за пакет, който не може да се разделя на няколко искания, и се одобрява или отхвърля от

¹⁴ Този срок може да бъде по-дълъг или по-кратък.

другата страна като цяло, с изключение на случаите, когато в искането изрично се посочва, че съдържа отделни искания, които могат да се одобряват самостоятелно.

4. Исканията за включване на *нов бенефициер* трябва да включват попълнен формуляр за присъединяване (приложение III), надлежно подписан от този нов субект. Всяко включване се извършва при условията на *Правилника за участие*, съответната покана за представяне на предложения и *Финансовия регламент*. Допълнително присъединеният се субект поема правата и задълженията на *бенефициерите*, установени в *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ*, считано от датата на присъединяването му, посочена в подписаното приложение III.
5. Измененията не могат да имат за цел или последица внасяне на промени в споразумението, които да поставят под въпрос решението за отпускане на безвъзмездна помощ или да доведат до неравнопоставено третиране на *бенефициерите*.
6. Исканията за прекратяване на участието на един или повече *бенефициери* включват:
 - предложението на *бенефициерите* за преразпределяне на задачите и бюджета на въпросния *бенефициер* след консултация с *главния изследовател*,
 - мотиви на искането за прекратяване,
 - предлаганата дата, на която прекратяването ще влезе в сила,
 - писмо с мнението на *бенефициера*, за чието участие се иска прекратяване, и
 - доклад за финансовото управление и доклад за научните резултати, представен от *членовете на екипа*, приети и назначени от *бенефициера*, както е посочено в член II.4, отнасящ се до извършената работа от въпросния *бенефициер* до датата на влизане в сила на прекратяването на участието му, заедно с коментар на *главния бенефициер* от името на *бенефициерите* относно тези доклади и документи, както и декларация от *главния бенефициер* за разпределението на плащанията към този *бенефициер*.

При неполучаване на тези документи, искането се счита за недействително.

Писмото, съдържащо мнението на съответния бенефициер, може да бъде заместено с доказателство, че към този бенефициер е отправено писмено искане да изрази мнението си относно предложеното прекратяване на участието му и да изпрати докладите, но той не е направил това в определения от уведомлението срок. Този срок не може да е по-малък от един месец. В такъв случай, ако не са представени доклади заедно с искането за прекратяване, *Комисията* не взема предвид по-нататъшни искания по отношение на разходите на този *бенефициер* и не извършва по-нататъшни възстановявания на тези разходи.

Освен ако е уговорено друго с *Комисията*, всички задачи на *бенефициера*, чието участие се прекратява, трябва да бъдат преразпределени между *бенефициерите*.

7. Исканията за прекратяване на *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ* съдържат обосновка за прекратяването, както и докладите, описани в член II.4, отнасящи се до извършената работа до датата на влизане в сила на прекратяването.

II.36 Одобрение на измененията и прекратяване на споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ или на участието на бенефициери

1. Страните по настоящото *споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ* се задължават да одобрят или отхвърлят всяко валидно искане за изменение или прекратяване в срок от 45 дни от получаването му. Липсата на отговор в рамките на 45 дни от получаване на подобно искане се счита за отказ.
2. Когато *бенефициерите* поискат включването на *бенефициер* или прекратяването на неговото участие, това искане изисква писменото одобрение на *Комисията*.
3. При условие че *главният изследовател* поиска прехвърлянето на целия *проект* или на част от него на *нов бенефициер* и *главният бенефициер* е съгласен с това прехвърляне, последният трябва да изпрати обосновано искане на *Комисията* за изменение. Въз основа на искането, *Комисията* може да одобри прехвърлянето след процедура по преразглеждане, посочена в член II.23, където е подходящо.
4. При условие че *главният изследовател* поиска прехвърлянето на целия проект или на част от него на *нов бенефициер* и *главният бенефициер* направи възражение за това прехвърляне, последният трябва да съобщи причините за това възражение пред *Комисията*, включително всяка законова пречка за това прехвърляне в националното законодателство. При това положение техническите възможности на новия предложен главен бенефициер ще бъдат обект на процедура по преразглеждане, посочена в член II.23. След преразглеждането *Комисията* може да одобри прехвърлянето на споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ на новия *главен бенефициер* или да реши да прекрати *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ*.
5. За одобрението на *Комисията* на поисканото изменение или прекратяване се уведомява *главният бенефициер*, който го получава от името на *бенефициерите*. В случай на прекратяване на участието на един или повече *бенефициери*, *Комисията* изпраща копие до съответния *бенефициер* и до *главния изследовател*. В случай на прехвърляне на споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ, одобрението на *Комисията* трябва да се изпрати на *главния бенефициер*, с копие до *главния изследовател*. *Комисията* и *новият главен бенефициер* трябва да подпишат споразумение за прехвърлянето на *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ*.
6. Измененията и прекратяванията влизат в сила на уговорената между страните дата; В случай че няма споразумение или няма уговорена дата, следва да се приеме датата на одобрението от *Комисията*.

II.37 Прекратяване на споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ или на участието на един или повече бенефициери по инициатива на Комисията

1. *Комисията* може да прекрати *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ* или участието на *бенефициер* в следните случаи:
 - а) когато по каквато и да е причина, *главният изследовател* вече не е в състояние да работи по *проекта*;
 - б) когато един или повече правни субекти, посочени в член 7 (специална клауза), не са се присъединили към настоящото *споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ*;

в) в случай на неизпълнение или лошо изпълнение на работата или при нарушаване на съществени задължения, възложени с настоящото *споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ*, които не са били отстранени след отправена писмена молба до *бенефициерите* за коригиране на положението в 30-дневен срок;

г) когато *бенефициерът* умишлено или поради небрежност извърши *нередност* в изпълнението на *споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ*, сключено с *Комисията*;

д) когато *бенефициерът* е нарушил основни етични принципи;

е) когато необходимите доклади не са представени или *Комисията* не одобрява представените доклади;

ж) поради важни технически или икономически причини със съществено неблагоприятно отражение върху изпълнението на *проекта*;

з) когато доклада за преразглеждане, посочен в член II.23.8, показва, че *проектът* не е от продължаваща научна значимост;

и) когато законова, финансова, организационна или техническа промяна или *промяна на контрола* над даден *бенефициер* постави под въпрос решението на *Комисията* за приемане на неговото участие;

й) когато някоя от промените, посочени в буква и) по-горе или прекратяване на участието на съответния *бенефициер/и* съществено се отрази на изпълнението на *проекта* или на интересите на *Общността*, или поставя под въпрос решението за отпускане на помощ от *Общността*;

к) в случай на *форсмажорни обстоятелства*, съобщени в съответствие с член II.35, когато всяко възобновяване на *проекта* след спирането му е невъзможно;

л) когато условията за участие в *проекта*, установени в *Правилника за участие* или изменени чрез поканата за представяне на предложения, по която е бил представен *проектът*, престанат да бъдат спазвани, освен ако *Комисията* счете, че продължаването на *проекта* е от основно значение за изпълнението на специфичната програма;

м) когато с влязло в сила решение е установено, че *бенефициерът* е извършил престъпление, свързано с професионалното му поведение или е извършил тежко професионално нарушение, доказано с всякакви обосновани средства;

н) когато след прекратяване на участието на един или повече *бенефициери*, *бенефициерите* не предлагат на *Комисията* изменение на *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ* с необходимите промени за продължаване на *проекта*, като посочи преразпределението на задачите на *бенефициера*, чието участие е било прекратено в рамките на определения от *Комисията* срок, или когато *Комисията* не приеме предложените промени;

о) когато *бенефициерът* е обявен в несъстоятелност или в производство по ликвидация.

2. За прекратяването на участието на един или повече *бенефициери* по инициатива на *Комисията* се уведомява/т съответния/те *бенефициер/и*, с копие до *главния бенефициер* и до *главния изследовател* като прекратяването влиза в сила от датата, посочена в уведомлението, но не по-късно от 30 дни след получаването му от *бенефициера*.

Комисията информира бенефициерите и главния изследовател за датата на влизане в сила на прекратяването.

В случай на прекратяване на *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ, главният бенефициер и главният изследовател се уведомяват, като той на свой ред уведомява останалите бенефициери и прекратяването влиза в сила 45 дни след получаване на уведомлението от главния бенефициер.*

3. В срок от 45 дни след датата на влизане в сила на прекратяването, *бенефициерът/ите, чието участие се прекратява, подават (чрез главния бенефициер) изисквания доклад за финансовото управление и доклад за научните резултати, представен от членовете на екипа, приети и назначени от бенефициера както е описано в член II.4, във връзка с извършената работа до тази дата. При неполучаване на тези документи в горепосочените срокове Комисията може, след отправяне на 30-дневно писмено предизвестие за неполучаване на тези документи, да реши да не взема предвид по-нататъшни искания по отношение на разходите и да не извършва по-нататъшно възстановяване и когато е приложимо, да поиска възстановяване на предварително финансиране, дължимо от бенефициера/ите.*
4. *Бенефициерите разполагат с 30-дневен срок след влизане в сила на прекратяването на участието на бенефициера, за да предостави на Комисията информация за дела на участието на Общността, действително прехвърлен към въпросния бенефициер от началото на проекта.*
5. При неполучаване на тази информация в определените срокове, *Комисията приема, че бенефициерът, чието участие е прекратено, няма парични задължения към Комисията и че вече изплатената вноска на Общността е все още на разположение на бенефициерите и под тяхно разпореждане.*
6. На основание документите и информацията, посочени в горните параграфи, *Комисията установява задължението на бенефициера, чието участие е прекратено.*
7. Когато участието на един или повече бенефициери е прекратено, *бенефициерът/ите, чието участие е прекратено, в срок от 30 дни възстановяват дължимата сума на Комисията или я прехвърлят на главния бенефициер по искане на Комисията. Комисията изпраща копие на искането до главния бенефициер. В последния случай, главният бенефициер информира Комисията най-късно до 10 дни след изтичането на крайния срок за това дали сумата му е била прехвърлена.*
8. Когато *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ е прекратено, Комисията установява дължимата от бенефициерите сума и уведомява за това главния бенефициер.*

II.38 Финансово участие след прекратяване и други последици от прекратяването

1. В случай на прекратяване, финансовото участие на *Общността се ограничава до приемливите разходи, направени и приети до датата на влизане в сила на прекратяването, както и при законоустановени задължения, поети преди тази дата, които не могат да бъдат отменени.*
2. Чрез дерогация от горния параграф:

- в случаите по член П.37, параграф 1, буква б) никакви разходи, извършени по *проекта* от *бенефициерите* не се одобряват или приемат за приемливи за възстановяване от *Общността*. *Предварителното финансиране*, предоставено на *бенефициерите* и всички лихви, получени от предварителното финансиране, трябва да бъдат върнати изцяло на *Комисията*.
 - в случаите по член П.37, параграф 1, буква в) финансовото участие на *Общността* се ограничава до приемливите разходи, направени до датата на получаване на писменото искане за отстраняване на нарушението.
3. В допълнение към това, в случаите по член П.37, параграф 1, букви в), г), д), е), м) и н) *Комисията* може да поиска възстановяване на цялото или част от финансовото участие на *Общността*. В случаите по член П.37, параграф 1, букви в) и н) *Комисията* взема предвид естеството и резултатите от извършената работа и тяхната полза за *Общността* в контекста на специфичната програма „Идеи“.
 4. Доклади, които са представени в рамките на прекратяване, се представят при приключване на съответния отчетен период.
 5. Когато *Общността* извърши плащане след прекратяване на участието на *бенефициер* или след прекратяване на *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ*, това плащане се счита за окончателно плащане по отношение съответно на този/тези *бенефициер/и* или проект, и във всички случаи се извършва чрез *главния бенефициер*.
 6. Без да се засяга прекратяването на споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ или участието на един или повече бенефициери, разпоредбите на членове П.9, П.10, П.11, П.12, П.21, П.22, П.23, П.24, П.25, П.35, П.37, П.40, П.41 и част В от приложение П продължават да се прилагат и след прекратяването на *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ* или прекратяването на участието на този (тези) *бенефициер(и)*.

II.39 Форсмажорни обстоятелства

1. *Форсмажорни обстоятелства* означава всяко непредвидимо или от извънреден характер събитие, с последици върху изпълнението на настоящото *споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ* от страните, което е извън техния контрол и не може да бъде преодоляно, независимо от разумните им усилия. Всеки недостатък на продукт или услуга или забава в тяхното предоставяне за целите на изпълнението на настоящото *споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ* и с последици за това изпълнение, включително, например, отклонения във функционирането или качеството на този продукт или услуга, трудови спорове, стачки или финансови затруднения не представляват *форсмажорни обстоятелства*.
2. Ако за някого от *бенефициерите* са налице форсмажорни обстоятелства, които могат да имат последици за изпълнението на неговите задължения съгласно настоящото споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ, *главният бенефициер* уведомява *Комисията* своевременно, като посочва естеството, вероятната продължителност и очакваните последици.
3. Ако за *Общността* са налице *форсмажорни обстоятелства*, които могат да имат последици за изпълнението на задълженията съгласно настоящото *споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ*, тя уведомява *главния бенефициер* своевременно, като посочва естеството, вероятната продължителност и очакваните последици.

4. Никоя от страните не се счита в нарушение на задълженията за осъществяване на *проекта*, ако е била възпрепятствана да ги изпълни поради *форсмажорни обстоятелства*. Когато *бенефициери* са в невъзможност да изпълнят задълженията си за осъществяване на *проекта* поради *форсмажорни обстоятелства*, възстановяването на направени приети приемливи разходи може да се изплати единствено за задачи, които действително са били изпълнени до датата на настъпване на събитието, определено като *форсмажорно обстоятелство*. Предприемат се всички необходими мерки за ограничаване на вредите до минимум.

II.40 Преотстъпване

Бенефициерите не могат да преотстъпват права и задължения, произтичащи от *споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ*, освен в случаите по член II.27 (прехвърляне на *произтичащи знания*), без предварителното писмено разрешение на *Комисията* и останалите *бенефициери*.

II.41 Отговорност

1. Общността не носи отговорност за каквито и да било действия или бездействия на бенефициерите във връзка с настоящото споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ. Общността не носи отговорност за каквито и да било недостатъци на продукти, процеси или услуги, създадени въз основа на произтичащи знания, включително, например отклонения в тяхното функциониране или качество.
2. Всеки бенефициер гарантира изцяло пред Общността и приема да заплати обезщетение в случай на предявен иск, подадена жалба или образувано производство от трета страна срещу Общността в резултат на причинена вреда както вследствие на действие, така и на бездействие от негова страна, във връзка с настоящото споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ или с продукт, процес или услуга, създаден въз основа на произтичащи знания в резултат на проекта.
3. В случай на предявен иск от трета страна срещу бенефициер във връзка с изпълнението на настоящото споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ, Комисията може да подпомогне бенефициера по писмено искане на последния. Направените от Комисията разходи в тази връзка се поемат от заинтересования бенефициер.
4. Всеки бенефициер носи самостоятелна отговорност за гарантиране, че чрез свои действия в рамките на настоящия проект не нарушава права на трети страни.
5. Общността не носи отговорност за каквито и да било последици, произтичащи от правомерното упражняване на правата на Общността, съгласно Правилата за участие или настоящото споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ.